

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
förmögenhetsrätt
103 33 Stockholm

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2014-376-STA

ER REF Ju2014/2936/L2

Remissyttrande om Promemorian Begränsning av möjligheten för ett konkursbo att begära återgång av vissa rättshandlingar

2014-05-15

ESTABLISHED 1668

Riksbanken noterar med förvåning att förslaget inte hanterar den osäkerhet om vad som gäller när utländska deltagare inför överföringsuppdrag i ett svenskt system efter att insolvensförfarande inletts mot dem. Det är anmärkningsvärt att denna problematik inte uppmärksammas trots att Riksbanken och andra remissinstanser har påtalat detta vid upprepade tillfällen. Riksbanken anser därför att lagförslaget ska hantera frågan om återgångsspärr för utländska deltagare och vidhåller sin tidigare ståndpunkt att en uttrycklig bestämmelse motsvarande artikel 3.1 andra stycket i finalitydirektivet bör införas i svensk rätt.

Riksbanken anser också att den föreslagna lagtexten uttryckligen bör undanta betalningsöverföringar och nettningar från ett konkursbos möjlighet att begära återgång, eftersom dessa inte kan anses omfattas av sådan egendom som avses i 8 kap. 10 § konkurslagen.

Riksbanken efterlyser en bestämmelse motsvarande artikel 3.1 andra stycket finalitydirektivet

Som Riksbanken framfört i tidigare remissyttrandena¹ anser Riksbanken att det i svensk rätt bör införas en uttrycklig bestämmelse motsvarande artikel 3.1 andra stycket finalitydirektivet². Skälet till att det behövs är att det för utländska deltagare saknas en uttrycklig återgångsspärr i svensk rätt då det starkt kan ifrågasättas om den så kallade godtrosregeln i 3 kap 2 § konkurslagen är tillämplig när utländska deltagare blir föremål för insolvensförfarande i hemlandet.

Riksbanken noterar med förvåning att denna frågeställning inte analyseras i den remitterade promemorian trots att Riksbanken och andra remissinstanser har påtalat detta vid upprepade tillfällen. Utöver tidigare remissvar har Riksbanken uppmärksammat denna brist i den svenska lagstiftningen i rapporten *Finansiell Infrastruktur 2013* och *2014*. Om förslaget genomförs utan att frågan om återgångsspärr för överföringsuppdrag som införts i systemet av utländska deltagare hanteras, kommer

¹ Remissyttrande om Moderniserade regler för avvecklingssystem och finansiella säkerheter", dnr 2010-436-STA, och remissyttrande om Ds 2013:71, Säkerheter och avräkningar- ett alternativt genomförande av två direktiv, dnr 2013-779-STA.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutgiltigt avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper.

■ således osäkerhet kvarstå om vad som gäller då utländska deltagare inför överföringsuppdrag i ett svenskt system efter att insolvensförfarande har inletts mot dem. Effekten av att denna fråga inte hanteras i detta lagstiftningsärende blir att finalitydirektivet alltså, enligt Riksbankens bedömning, kommer att vara ofullständigt införlivat i svensk rätt.

Ett av syftena med finalitydirektivet är att bidra till att gränsöverskridande avvecklingsarrangemang för betalningar kan genomföras på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt. Det kan inte anses förenligt med Sveriges åtagande att implementera EU-direktiv att begränsa svensk lag till vad som gäller för svenska deltagare. Att svensk rätt tveklöst är förenlig med direktiven har också betydelse ur konkurrenssynpunkt för de svenska systemen som utvärderas både av presumtiva deltagare och av myndigheter. Eftersom syftet med detta lagstiftningsärende är att undanröja den osäkerhet om rättsläget som finns ligger frågan om återgångsspärr för utländska deltagare inom ramen för detta lagstiftningsärende. Riksbanken anser därför att lagförslaget bör hantera frågan om återgångsspärr för utländska deltagares överföringsuppdrag. Detta bör göras genom att i svensk rätt införa en uttrycklig bestämmelse motsvarande artikel 3.1 andra stycket finalitydirektivet.

Lagtexten bör uttryckligen undanta betalningsöverföringar och nettningar

I promemorian föreslås en mer begränsad ändring av konkurslagen än den som föreslogs av Finansdepartementet i december 2013. Riksbanken anser inte att det är tillräckligt att i lagtexten hänvisa till sådan egendom som anges i 8 kap 10 § andra stycket konkurslagen. När konkurslagens bestämmelser hanterats i tidigare lagstiftningsärenden gällande de båda direktiven, har begreppet finansiella instrument ansetts innefatta sådana instrument som anges i annan finansmarknadslagstiftning. Innebörden av finansiella instrument kan då inte ens med en vid tolkning anses omfatta betalningsöverföringar och nettningar. Inte heller begreppet valuta kan anses omfatta överföringar och nettningar. Om promemorians förslag ska genomföras i denna del bör det uttryckligen framgå av lagtexten att begränsningen att begära återgång av rättshandlingar också omfattar betalningsöverföringar och nettningar.

Det nya stycket i 3 kap. 2 § konkurslagen bör ha följande lydelse:

Första stycket andra meningen andra stycket gäller inte egendom som anges i 8 kap. 10 § andra stycket konkurslagen (1987:672) eller betalningsöverföringar och nettningar.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Kasper Roszbach efter föredragning av Anna Wilbe.

Kasper Roszbach

Anna Wilbe